

3. Токвиль Алексис де. Демократия в Америке / Алексис де Токвиль ; пер. с франц., предисл. Гарольда Дж. Ласки. – М. : Прогресс, 1992. – 554 с.
4. Regester M. Risk Issues and Crisis Management in Public Relations: A Casebook of Best Practice (PR in Practice) / Michael Regester, Judy Larkin. – Kogan Page, 2008. – 264 p.

В статье анализируются внутренние и внешние факторы, способствующие возникновению и углублению политического кризиса. Исследуются причины и механизмы, способствующие выходу из политического кризиса. Причины кризисных явлений и способы решения проблем рассмотрены на примере современной Украины.

The present article provides the analyses of internal and external factors that may lead to emerging and deepening of a political crisis. The causes and mechanism that sponsor the escape from a political crisis are also researched. The reasons for the crisis and the ways of solving the problems are reviewed concerning the example of the modern Ukraine.

Стаття надійшла до редколегії 05.08.2016

УДК 347.962

Нестерчук Л. П., НУ «ОЮА»

ВНУТРІШНЯ СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ СУДДІВ – НЕОБХІДНИЙ ЕЛЕМЕНТ ПОЛІПШЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАВОСУДДЯ УКРАЇНСЬКИМИ СУДАМИ

Статтю присвячено питанням змісту та реалізації принципу спеціалізації в судовій системі України, визначеної в Конституції України, законодавства про судоустрій та інших нормативно-правових актах. Особлива увага звертається на проблеми вивчення і можливого застосування принципу спеціалізації в судових органах судоустрійної частини судової влади, охарактеризувавши його зміст зовні і визначивши внутрішньо. Особливо цей підхід актуальний в світлі проведеної судової реформи в Україні в 2016 році.

Судова реформа є однією з найочікуваніших у суспільстві, оскільки справедливий, безсторонній та неупереджений суд є вибором того, чия воля зведена в закон. Це – вибір саме українського

народу. Дійові сподівання народу на суттєві зміни в українській державі сприяють породженню важливих гарантій ефективної боротьби з корупцією, надходженню в Україну інвестицій, забезпеченню прав і свобод кожного та побудови держави, керованої верховенством права.

Одними з моментів реформ, що проводяться у частині правосуддя в період 2015-2016 років стали реформування завдяки принципам територіальності, спеціалізації і інстанційності, що запроваджені у Конституції України і у законодавстві про судострій України та статус суддів. Внутрішня спеціалізація суддів у розгляді певних категорій справ сприяє поглибленню знань суддів в окремих галузях законодавства та практики його застосування, підвищенню професіоналізму, ефективності здійснення правосуддя, а отже – більш надійному захисту прав і свобод людини, законних інтересів осіб, що воліють бачити правосуддя справедливим, а не вибірковим.

Без такої спеціалізації проблематичним стає забезпечення виконання завдань суду за умов множинності та складності нормативно-правових актів, якими врегульовано правовідносини, органічного поєднання в такому регулюванні приватноправових і публічно-правових норм, а також недостатньої якості законів та інших нормативно-правових актів.

Зокрема, законодавчого визначення поняття відносно спеціалізації суддів і внутрішньої спеціалізації у судових органах не було сформульовано і характерні риси висвітлені недостатньо. Тому проблематика пов'язана з аспектами внутрішньої спеціалізації суддів потребує уваги і детального опрацювання. Тим більше, що другою часткою статті є дослідження відносно яркого змінення структури Верховного Суду України та набуття певної спеціалізації із розмежуванням повноважень між підрозділами Суду та суддями.

Саме через зазначене актуальність обраної теми беззаперечна.

Дослідження реформування Верховного Суду України та принципу спеціалізації у судовій системі України в сучасній науковій літературі знайшло відображення у працях таких науковців, як Д. М. Притика, В. С. Стефаник, Л. Фесенко, В. В. Сердюк, Л. М. Москвич, В. В. Сердюк, О. Шустік, Я. Романюк, М. П. Курило та інші.

Деякі аспекти впливу спеціалізації на судову систему були досліджені в працях С. В. Ківалова, В.Б. Авер'янова, В. Ф. Бойка,

М.І. Козюбри, Р.О. Куйбіди, І.Є. Марочкіна, М.В. Оніщука, В.В. Онопенка, А.О. Селіванова, Н.М. Селізьнєвої, Н.В. Сибільової, М.І. Сірого, В.І. Шишкіна, М.Й. Вільгушинського, Л. Баума, Дж. Рахлінського, К. Гатрі, А. Вістріха та ін. українських та зарубіжних науковців.

Окремі аспекти визначення та законодавчого регулювання принципу спеціалізації судової системи України та закордонних країн розглядалися у працях таких сучасних українських та російських вчених, як В. Д. Бринцев, Ю. М. Грошевий, Д. П. Фіолевський, О. Ф. Фрицький, та інші.

Судова реформа в Україні проводиться майже протягом всієї історії незалежної української держави, а саме 25 років і сказати, що видно її край годі й говорити.

Останнім часом питання судово-правової реформи, вдосконалення судівництва, незалежності судової влади стають дедалі гострішими і мають забарвлення творчості і цілеспрямованості у напрямку відбирання варіантів реформування правосуддя за тематикою.

Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020», схваленою Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5, судову реформу було визначено як першочергову.

Проблеми організації судочинства у сучасності є предметом дискусії як серед науковців, так і безпосередньо серед суддівського корпусу України. Дискусія провадиться щодо різноманітних питань включаючи і спеціалізацію судів і суддів.

Принцип спеціалізації судової діяльності залишається важливою темою для наукової дискусії, оскільки різниця підходів до його реалізації у публікаціях вказує на те, що у ст. 125 Конституції України комплексно визначено загальні начала (вихідні положення) для побудови судової системи України, що має наслідком створення у межах системи судів спеціалізованих територіально розгалужених судових ланок, які здійснюють правосуддя відповідно до викладених у ст. 129 Основного Закону засад судочинства [1].

Відповідно до діючої Конституції та Закону України «Про судоустрій і статус суддів» система судів загальної юрисдикції будується за принципами територіальності, спеціалізації і інстанційності.

Цей конституційний принцип спеціалізації побудови судової системи України означає, що в системі судів загальної юрисдикції діють певні організаційно створені підсистеми судових органів,

уповноважених вирішувати справи тільки окремих категорій, здійснюючи правосуддя за нормами відповідних процесуальних законів, а критерієм спеціалізації є предмет спірних правовідносин і властива йому, відповідно, процесуальна процедура у межах певної юрисдикції.

Однією з важливих ознак діяльності суду є публічно-владна компетенція або його юрисдикція, яка тісно пов'язана з компетенцією, що визначається як сукупність юридично встановлених повноважень (владних прав і обов'язків) певного судового органу щодо визначеного законом кола питань, які підлягають вирішенню ним.

Обсяг судової компетенції обумовлюється здійсненням судової влади відповідними органами:

- 1) залежно від їхньої спеціалізації (загальними, адміністративними, господарськими судами);
- 2) відповідно до територіального розташування кожної ланки судової системи (місцеві, апеляційні, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України).

Отже, судова компетенція визначає предмет відання системи судових органів, а предметна компетенція – знаходить своє відображення у ст.ст. 124, 125 Конституції України, які визначають загальні питання побудови й організації судової системи України, а також у ст.ст. 17, 18 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», що конкретизують принципи побудови системи судів загальної юрисдикції – територіальність, спеціалізація та інстанційність [2]. Таким чином, виникає потреба провести співвідношення вказаних принципів з метою відображення значення кожного з них в організаційній структурі судової влади.

В. І. Шишкін, досліджуючи це питання вказує, що аналіз досвіду цивілізованих країн дозволяє виокремити два види спеціалізації: галузеву та суб'єктну. Галузева спеціалізація реалізується через утворення окремих, а інколи й ієрархічно вибудованих судових установ. Суб'єктна спеціалізація реалізується через організацію всередині судових установ певних підрозділів (колегій, палат, дивізіонів), в яких розглядаються справи, де виокремлено правовідносини з участю спеціального суб'єкта, наприклад неповнолітніх, військовослужбовців, водокористувачів, орендарів, подружжя та інших [5, с. 6].

О. Ф. Фрицький, як і багато інших науковців, використовує більш поширені терміни, що характеризують види спеціалізації

в судовій системі: внутрішня й зовнішня спеціалізація. Науковець зазначає, що при внутрішній спеціалізації судові органи розглядають справи з усіх галузей права, тобто всередині кожного суду формуються спеціальні органи (колегії, палати, камери) або одноособові судді, які спеціалізуються на розгляді певних справ: кримінальних, цивільних, адміністративних тощо. Зовнішня спеціалізація означає, що у судовій системі країни формуються кілька самостійних підсистем загальної (розгляд цивільних та кримінальних справ), адміністративної, військової, морської, соціальної, трудової, податкової, фінансової, арбітражної або господарської юстиції.

Реалізація внутрішньої спеціалізації у судовій діяльності відбувається у функціональному розподілі обов'язків між суддями одного суду, за умови створення спеціальних палат (окремих структурних одиниць) або виділяються окремі судді, які розглядають лише певні категорії справ, віднесених до юрисдикції даного суду. Внутрішня спеціалізація набуває найбільшого втілення в апеляційних і вищих судових інстанціях (вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України), де створюються окремі палати з розгляду певних категорій справ. Такий розподіл функціональних обов'язків у межах одного суду спрямовано на підвищення компетентності судді при розгляді справ, так як ніхто не може бути спеціалістом одночасно у всіх галузях права. Це, у свою чергу, позитивно відображається на скороченні строків і якості вирішення справ.

Перетворення, що відбуваються в нашому суспільстві, у зв'язку з утвердженням української держави як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової, спричинили внесення ґрунтовних змін у законодавство та підштовхують до пошуку і вибору оптимальних шляхів функціонування державної влади. Конституція України 1996 р. визначає, що державна влада здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу і судову. Здійснення державою судової влади відображено у розділі VIII «Правосуддя» Конституції України. Однак це має наслідком підміну поняття «судова влада» правосуддям та системою судів загальної юрисдикції. Тобто стверджувати про судову владу як горизонтально рівну з іншими складовими єдиної державної влади неможливо.

Незважаючи на значну кількість змістовних наукових досліджень, проведених вітчизняними і зарубіжними вченими в галузі

судоустрою і процесуального права, у теорії і практиці існує багато дискусійних питань.

Україна в державному й правовому аспекті є досить яскравим і складним політико-правовим утворенням. Державно-правова організація України викликає інтерес у дослідників-юристів.

Дана стаття дозволить краще зрозуміти, що діюча в нашій країні реформа судоустрою отримала новий заряд з ухвалою Верховної Ради України нового Закону «Про судоустрій і статус суддів» 2 червня 2016 року.

Суспільству потрібна лаконічна судова система. Не з чотирма вищими, як це пропонували автори законопроекту «Про судоустрій і статус суддів», а з єдиним Верховним Судом України. Венеціанська комісія відзначала, що слід спростити систему, позбавивши її зайвої бюрократії та адміністративного тягаря, і пропонувала вищі спеціалізовані суди та Верховний Суд України з'єднати так, щоб функції, якими наділені вищі спеціалізовані суди, виконували спеціалізовані колегії або палати Верховного Суду. Отже, авторитетна міжнародна інституція чітко зазначила: потрібно спростити процедури і зробити їх більш ефективними. Йдеться про єдиний уніфікований порядок розгляду справ судами – розгляд справи по суті, апеляція, касація. У такий спосіб забезпечується єдність судової системи та судової практики. Подальше дроблення судової системи шляхом штучного створення автономних юрисдикцій призведе тільки до руйнування єдності судової влади, а відповідно – до її ослаблення [9].

Я. Романюк взагалі вважає, що для України найдієвішою буде триланкова модель побудови судової системи. А стосовно спеціалізації він переконано відмічає, що вона має бути збережена, однак не на рівні різних судових юрисдикцій, а в межах кожного суду. Тобто Я. Романюк впевнений про поступове відмовлення від спеціалізації судів і перехід до спеціалізації суддів. Я. Романюк пропанує здійснити таку перебудову, по-перше, через підвищення якості правосуддя на рівні першої та апеляційної інстанцій, по-друге, запроваджувати ефективний фільтр для доступу до касаційного суду. Зрозуміло, що реалізація таких кардинальних новацій потребуватиме тривалого перехідного періоду (скільки часу для такого реформування потрібно – сказати важко, і, можливо, на конституційному рівні не потрібно передбачати якихось конкретних строків) і значних зусиль, однак з точки

зору ефективності діяльності судової системи такий крок буде виправданим [10].

Можливо, Я. Романюк і має рацію, що перехід української судової системи до триланковості зі спеціалізацією суддів, а не судів, підвищить ефективність діяльності судів: позитивно вплине на строки розгляду справ, зробить суди більш доступними для людини та громадянина, забезпечить уніфікацію судової практики для того, щоб судові рішення відповідали критерію передбачуваності. Зокрема зараз я не можливо спрогнозувати, які будуть конституційні зміни, але в оновленій Конституції повинен бути закладений фундамент побудови ефективної судової системи в Україні.

Здійснюючи глибокий аналіз стану здійснення правосуддя В.І. Шишкін вбачає, що судова система України ніколи не була ідеальною. Проте, заявляти, що в Україні відсутнє професійне правосуддя, підстав немає. Треба усвідомлювати, що судді і працівники судів, як і в кожній державі, це частина суспільства, а судова система має той вигляд, який спричиняють умови політичного та економічного життя країни. Врешті-решт, судова система така, якою її бажає бачити суспільство. Головне на сьогодні – сформуванню виключно у межах фінансової можливості держави таку судову систему, яка реально відповідала б потребам і вимогам часу, була забезпечена не тільки фінансами, а й кадрами, ресурсами [5, с. 133].

Основна роль у процесі здійснення правосуддя має належати найвищому судовому органу, тобто Верховному Суду України. Саме в такій організації судового устрою може забезпечуватися особливий правовий статус Верховного Суду України, що обумовлюється не лише повноваженнями у сфері судочинства, а й виконанням низки функцій щодо забезпечення єдності застосування норм законодавства всіма судами. Процесуальний статус Верховного Суду України ґрунтується на консолідації його правових інститутів з інститутами судоустрою. Проте саме правовий статус Верховного Суду України сьогодні є предметом численних наукових дискусій, оскільки на конституційному рівні він визначений найвищим судовим органом у судовій системі (ст. 125 Конституції України).

Інститут Верховного Суду України має всі можливості для уніфікації в єдиному Судовому процесуальному кодексі з метою однакового судового тлумачення правових принципів, Конституції, законів, єдності судової практики в усіх судах України та для не-

допустимості обмежень повноважень Верховного Суду України і звуження гарантій судового захисту [5, с. 134].

На сучасному етапі розвитку судово-правової реформи немає об'єктивної необхідності в проведенні подальшої зовнішньої спеціалізації судової системи України за предметним критерієм. Більш перспективним і економічним є розвиток внутрішньої спеціалізації суддів, особливо на рівні місцевих загальних судів. Це повинно бути повністю урегульовано законодавчо.

В Україні послідовно створюються умови для належного судового захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності, в тому числі прав, які належать іноземним суб'єктам підприємницької діяльності. Як відомо, кроки у напрямку спеціалізації суддів з розгляду справ у сфері інтелектуальної власності вже зроблено [11].

Серед вжитих заходів щодо забезпечення ефективного судового захисту відповідних прав слід назвати запровадження у судах спеціалізації суддів, їх навчання, інформування судів з питань застосування законодавства, а також надання необхідних рекомендацій судам з метою забезпечення однакової і правильної судової практики. Має бути створено Вищий спеціалізований суд з питань інтелектуальної власності з розгляду справ у спорах, пов'язаних із захистом прав на об'єкти інтелектуальної власності, що запроваджено спеціалізацію.

У місцевих загальних судах активно проходив процес запровадження більш вузької спеціалізації суддів із розгляду певних категорій справ, суб'єктами в яких виступають неповнолітні. Правовою підставою для таких заходів є Закон України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» (ч. 2 ст. 6), постановою Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. № 5 «Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини неповнолітніх» (п. 23); Концепція розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні від 24 травня 2011 р., лист Верховного Суду України від 1 грудня 2003 р. «Про запровадження спеціалізації суддів по розгляду справ щодо злочинів, вчинених неповнолітніми». В останньому документі головам місцевих та апеляційних судів рекомендувалося видати накази щодо закріплення суддів із числа найбільш кваліфікованих у розгляді кримінальних справ про злочини неповнолітніх. Поступово це було зроблено як в апеляційних, так і в місцевих судах. Практика показала, що діяльність відповідних судових складів є дуже ефективною.

Спеціалізація суддів є запорукою того, що судді отримують достатній комплекс знань і досвіду в певній сфері юриспруденції. Досконалі знання певних питань у правовому полі поліпшують якість рішень, які приймаються суддею. Спеціалізований суддя є більш компетентним у певних сферах, що посилює авторитет суддів та довіру населення до суду, тим самим підвищуючи легітимність судової влади.

Беручи до уваги постійно зростаючу кількість справ завдяки більшій компетентності в означеній сфері права, спеціалізація сприяє покращенню ефективності й оперативності розгляду справ. Зосередження матеріалів справ у руках обраної групи спеціалізованих суддів сприяє єдності в судових рішеннях і, як наслідок, може запровадити юридичну однозначність. У зв'язку із цим зменшиться кількість конфліктів щодо застосування законодавства. Спеціалізація суддів у певній галузі права підвищує впевненість суддів у собі, у їхній компетентності в певній правовій області, тим самим зумовлює більшу наполегливість у діяльності.

Безумовно, спеціалізація судової діяльності не повинна мати суцільного характеру. Варто погодитися з Д. Козаком, що тенденція спеціалізації, що панує у світі, повною мірою відображає розмаїття діяльності людини в тій чи іншій сфері. Судова спеціалізація надає додаткові гарантії справедливого правосуддя.

Відповідно до європейських стандартів науковці І.Є. Марочкін та О.М. Овчаренко вказують, що одним із засобів підвищення компетентності судді є спеціалізація судової діяльності [6].

З приводу спеціалізації суддів В. І. Татков зазначає, що вона є запорукою професійного вирішення господарських спорів і водночас передбачає зростання професійного рівня суддів [13, с. 26-28].

На думку Ю.С. Войнолович, спеціалізація судів і суддів у розгляді певних категорій справ сприяє поглибленню знань суддів в окремих галузях законодавства та практики його застосування, підвищенню професіоналізму, а отже, більш надійному захисту прав і свобод людини, прав і законних інтересів юридичних осіб. При цьому необхідно враховувати те, що спеціалізація має бути розумною – не занадто вузькою та не занадто широкою. Під час вибору оптимального рівня спеціалізації має бути один критерій: спеціалізація має сприяти максимально ефективному здійсненню правосуддя, якісному й оперативному розгляду судових справ [7, с. 90].

Погоджуючись з А.А. Бутирський, варто відмітити, що спеціалізація судів і суддів є обов'язковою умовою підвищення якості судової діяльності. Запровадження спеціалізації (як внутрішньої, так і зовнішньої) є науково обґрунтованою, законодавчо обумовленою вимогою часу, відповідає сучасним потребам суспільства для забезпечення більш ефективного та професійного здійснення захисту прав, свобод та охоронюваних законом інтересів [3, с. 34].

Щоб запрацювала нова судоустрійна частина судової влади України, слід багато чого змінити серед самих суддів, включаючи дисципліну і дисциплінарну відповідальність, атестацію суддів та їх бажання підвищувати свій професійний і кваліфікаційний рівень, компетентність і спеціалізацію.

Висновок. Слід відзначити, що у нового Закону України від 2.06.2016 року «Про судоустрій і статус суддів» є декілька плюсів і мінусів.

Погоджуючись з думкою А.О. Селіванова, слід зробити висновок, що спеціалізація судів і суддів у розгляді певних категорій справ сприяє поглибленню знань суддів в окремих галузях законодавства та практики його застосування, підвищенню професіоналізму, а отже, більш надійному захисту прав і свобод людини, прав і законних інтересів юридичних осіб. При цьому необхідно враховувати те, що спеціалізація має бути розумною – не занадто вузькою та не занадто широкою. Під час вибору оптимального рівня спеціалізації має бути один критерій: спеціалізація має сприяти максимально ефективному здійсненню правосуддя, якісному й оперативному розгляду судових справ [7, с. 90]

Погоджуючись з М.Й. Вільгушинським, варто відмітити, що спеціалізація судів і суддів є обов'язковою умовою підвищення якості судової діяльності. Запровадження спеціалізації (як внутрішньої, так і зовнішньої) є науково обґрунтованою, законодавчо обумовленою вимогою часу, відповідає сучасним потребам суспільства для забезпечення більш ефективного та професійного здійснення захисту прав, свобод та охоронюваних законом інтересів.

Бібліографічний список:

1. Конституція України від 28.06.1998р., прийнята на V сесії Верховної Ради України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.
2. Про судоустрій і статус суддів [Електронний ресурс] : Закон України від 07.07.2010 р. № 2453-VI. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>

3. Бутирський А. А. Реалізація принципу спеціалізації в судовій системі України // Вісник господарського судочинства. – 2012. – № 6. – С. 34-36
4. Москаленко В. Т. Про поглиблення спеціалізації суддів та деякі питання вдосконалення процесуального законодавства // Інтелектуальна власність: Науково – практичний журнал. – 2007. – № 2. – С. 39 – 41.
5. Шишкін В. І. Судові системи країн світу: навч. посіб: у 3кн. / В. І. Шишкін. – К. Юрінком Інтер, 2001. – Кн. 2. – С. 6.
6. Марочкін І.Є. Проблеми доступності судової влади: соціально-правовий аналіз [Електронний ресурс] / І. Є. Марочкін, О. М. Овчаренко // Верховний Суд України. На тему дня. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua>
7. Войнолович С.Ю. Вплив спеціалізації суддів під час адміністративного судочинства // Вісник Запорізького національного університету. – 2015. – №1. – С. 84-92.
8. Сердюк В. В. Верховний суд України: витоки, сучасність, перспективи : монографія / В. В. Сердюк. - Київ : Істина, 2008. - 304 с.
9. Шустік О. Найоптимальнішою для України є триланкова судова система [Електронний ресурс] / О. Шустік // Юридичний вісник України. – 2010.05.01. – № 18. – Режим доступу: <http://go.mail.ru/search>
10. Романюк Я. Перехід України до триланкової судової системи підвищить ефективність діяльності судів, – в інтерв'ю газеті «Судовий вісник» [Електронний ресурс] / Я. Романюк // Судовий вісник. – 2015. – № 5. – Режим доступу: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents))
11. Функціонування судової гілки влади: проблеми та шляхи підвищення ефективності [Електронний ресурс] // Відділ стратегій розвитку політичної системи та громадянського суспільства. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/monitor/april/5.htm>
12. Курило М. П. До питань про можливість уніфікації повноважень Верховного суду України в судовому процесуальному кодексі / Серія ПРАВО. – Випуск 26. – 2013. – С.132-135
13. Татюков В.І. Категорія особливості як критерій розмежування предметів регулювання цивільного і господарського кодексів України // Приватне право і підприємництво. Збірник наукових праць. – 2013. – Вип. 12. – С. 26-28.

Стаття посвячена вопросам содержания и реализации принципа специализации в судебной системе Украины, определенной в Конституции Украины, законодательстве о судостроительстве и других нормативно-правовых актах. Особое внимание обращается на проблемы изучения и возможного применения принципа специализации в судебных органах

судоустройственной части судебной власти, охарактеризовав его содержание внешне и определив внутренне. Особенно этот подход актуален в свете проводимой судебной реформы в Украине в 2016 году.

Article is devoted to questions of maintenance and realization of the principle of specialization in judicial system of Ukraine defined in the Constitution of Ukraine, the legislation on judicial system and other normative legal acts. Special attention is paid on problems of studying and possible use of the principle of specialization in judicial authorities of a sudoustroystvenny part of judicial authority, having characterized its contents externally and having defined internally. Especially this approach is urgent in the light of the undertaken judicial reform in Ukraine in 2016.

Стаття надійшла до редколегії 15.08.2016

УДК 338.2(477)+504.03(477)

Штуца В. М., НУ «ОЮА»

ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

У статті аналізуються основні проблеми економічної та екологічної політики, адже екологічна складова є одним із найголовніших елементів концепції сталого розвитку. Визначено негативні екологічні чинники, які обумовлені неврахуванням інтегрованого екологічного управління в галузі національної економіки. Встановлено, що головною проблемою реалізації ефективної державної екологічної політики в Україні є повільна інтеграція екологічної складової в усі галузі економіки та сфери діяльності.

Екологічна складова не тільки міцно увійшла в систему світової економіки і міжнародних економічних відносин, але навіть стала в сучасних умовах стрижньовим елементом концепції сталого соціально-економічного розвитку.

Розширення виробничої діяльності суспільства, зростання чисельності населення, поширення міських агломерацій і інші соціально-економічні процеси лягають важким тягарем на навколишнє середовище. Цей вплив призводить до порушення екологічного балансу та погіршення якості природного середовища, і тим самим знецінюючи досягнення, обумовлені економічним і технічним зростанням.